

ת"פ 24280/11/13 - מדינת ישראל נגד א. מ.

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 24280-11-13 מדינת ישראל נ' מ. (עציר)
בפני כב' השופט חגי טרסי

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

א. מ. (עציר)

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד אדנקו סבחת

הכרעת דין

בפתח הכרעת הדין אני מודיע כי מצאתי את הנאשם זכאי.

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של תקיפת בת זוג - עבירה על סעיף 382(ב) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"). על פי עובדות כתב האישום, ביום 12.11.13 בשעה 1:00 לערך, בהיותו בגילופין, תקף הנאשם את אשתו המתלוננת בראשה, באמצעות אגרופיו, בעוד היא מניקה את בתם התינוקת. בהמשך, ובעוד הנאשם רודף אחר המתלוננת בביתם המשותף שבנתניה, נמלטה המתלוננת עם בתם התינוקת לבית השכנה.

הנאשם כפר במעשים המיוחסים לו בכתב האישום וטען כי בתום עבודתו באותו לילה כנהג מונית הוא עבר אירוע של שוד, הגיע הביתה נסער, בשעה מאוחרת, והתקשר לתחנת המשטרה. בעודו משוחח עם מוקד 100, החלה אשתו לצעוק ולזעוק, עד ששכנים יצאו מדירותיהם, מבלי שהנאשם תקף אותה. באשר להיותו בגילופין, אישר הנאשם שצרף אלכוהול, אך לטענתו עשה כן לאחר שובו הביתה באותו לילה, ולא טרם הגעתו למקום.

לאחר שנתתי דעתי למכלול העדויות שהובאו בפני, ובמרכזן גרסאות כל אחד מבני הזוג המעורבים באירוע, ומבלי שיהיה בכך כדי להעיד על כך שמדובר בתלונת שווא, לא שוכנעתי מעל לכל ספק סביר באשמתו של הנאשם, ועל כן החלטתי לזכות אותו מהעבירה שיוחסה לו. להלן יובאו נימוקיי.

עדות המתלוננת:

המתלוננת העידה בפני ומסרה כי היא נשואה לנאשם כ-15 שנים וכי להם 3 ילדים משותפים. לדבריה, נוהג הנאשם

מפעם לפעם לשתות לשוכרה, וכך היה גם בליל האירוע, עת חזר הנאשם הביתה בשעה 1:00 לערך, כשהוא שיכור. על פי עדותה, בעת שפתח הנאשם את הדלת, באמצעות מפתחות הבית שהיו ברשותו, שכבה היא במיטה בחדר השינה, וכששמעה אותו נכנס קמה ופגשה בו בסלון הבית. בשלב זה סיפר לה הנאשם, שהיה עצבני ולחוץ, שהמונית שבה הוא נוהג למחייתם, כמו גם הטלפון הנייד שלו, נגנבו. המתלוננת כעסה על הנאשם משום שחשבה שהוא נשדד בעקבות כך שהלך לבלות ולשתות לשוכרה (ראו עדותה בעמ' 12 ש' 21-25). דברים בסגנון זה אף הטיחה ישירות בנאשם, כשאמרה לו: **"למה אתה שותה כל הזמן במסעדה. אני אמרתי לך תפסיק לשתות"** (עמ' 7 ש' 22-23). הנאשם התקשר למשטרה, אך המתלוננת לא שמעה את תוכן השיחה, משום שחזרה לחדר השינה.

בהמשך, ללא כל סיבה ניכרת לעין, כך לדברי המתלוננת, תקף אותה הנאשם, ועל כן יצאה היא מהדירה המשותפת, לחדר המדרגות, כשבתם התינוקת בידיה. שכנים רבים יצאו מדירותיהם לשמע צעקותיה, והיא סירבה לבקשותיו של הנאשם להיכנס חזרה לדירה. הנאשם נואש ונכנס חזרה לדירה ואילו המתלוננת הלכה לישון בבית אחת השכנות. למחרת בבוקר, ביקשה מהבת המבוגרת יותר, כבת 11, להביא לה את מכשיר הטלפון הנייד שלה, ובאמצעותו התקשרה למשטרה והגישה התלונה נגד הנאשם.

כאן המקום לציין כי הרושם הכללי שהותירה המתלוננת בעדותה היה חיובי. היא מסרה תיאור שוטף ומפורט של השתלשלות האירועים, ולא ניכרה כל מגמה מצידה להשחיר את פניו של הנאשם או להחמיר בתיאור האירועים. ההפך הוא הנכון, המתלוננת הסתפקה בתיאור מינורי למדי של האלימות שננקטה נגדה, ואף הבהירה כי היא אינה מעוניינת בהמשך החזקתו של הנאשם במעצר. יחד עם זאת, במהלך עדותה, נתגלו מספר לא מבוטל של סתירות בין גרסתה בבית המשפט, לבין הגרסאות שמסרה במסגרת חקירת המשטרה, שעמדו בבסיס כתב האישום. לטעמי, הצטברותן של סתירות אלה, אשר חלקן נוגעות ללב ליבו של כתב האישום, דהיינו לאירוע התקיפה עצמו ולנסיבותיו, מעוררת סימני שאלה ואינה מאפשרת לבסס את הרשעת הנאשם מעל לכל ספק סביר על דבריה של המתלוננת בלבד. אשר על כן, ובהעדר ראיות תומכות בעלות משקל ממשי, מתחייב זיכוי של הנאשם מחמת הספק.

באשר לסתירות עצמן, הרי שאלה נוגעות כאמור לפרטים מהותיים ביותר מבין עובדות כתב האישום. כך למשל, נטען בכתב האישום כי המתלוננת הותקפה "בעוד היא מניקה את בתם התינוקת". עובדה זו התבססה על הודעות המתלוננת מיום האירוע, שאז מסרה בשעה 7:30 תלונה ראשונית, שהוגשה וסומנה נ/1, ובהמשך, בשעה 13:14, מסרה גרסה מפורטת יותר בתחנת המשטרה - נ/2. והנה, ב-נ/1, בשורות 4-5, מסרה המתלוננת כי עובר לשיחתה עם הנאשם, **"אני הייתי עם התינוקת במיטה מניקה אותה"** וב-נ/2 ש' 12-14 תיארה המתלוננת כיצד רדף אחריה הנאשם והרביץ לה, בעוד היא **"הייתי עם הילדה הקטנה בידיים, בת שנה וחודשיים"**. בבית המשפט, לעומת זאת, העידה המתלוננת מפורשות כי במהלך כל הויכוח עם הנאשם הייתה בתם הקטנה במיטתה בחדר השינה, ורק כשיצאה מהדירה, לאחר שהותקפה על ידי הנאשם, נכנסה לחדר ולקחה עמה את התינוקת. כשנשאלה מדוע מסרה אחרת במשטרה, טענה כי ככל הנראה התבלבלה (ראו לעניינים אלו עמ' 8 ש' 17-21, עמ' 10 ש' 18-23).

סתירה משמעותית נוספת נוגעת לטיב האלימות שספגה, לטענתה, מידי הנאשם, ולהיקפה. ב-נ/1 ש' 7-8 טענה כי הנאשם **"התחיל סתם בלי סיבה להכות אותי באגרופים על הראש"**. ב-נ/2 ש' 14 הוסיפה והבהירה כי הנאשם **"הרביץ לי. הביא לי פעמיים בוקס לראש"**. בעדותה בבית המשפט, לעומת זאת, טענה כי היא זוכרת רק שנתן לה

מכה בראשה בכף יד פתוחה. היא לא זכרה האם מדובר היה במכה אחת או שתיים, וגם כאשר רוענן זיכרונה מתוך ההודעה נ/2, טענה כי אינה זוכרת וכי יכול להיות שזה מה שהיה (עמ' 8 ש' 7-13, 22-24). על מנת להסביר את הסתירות הללו טענה המתלוננת פעם אחר פעם כי הדברים אירעו בסמוך לאחר שהתעוררה משינה, או כדבריה: **"קמתי משינה"** (ראו למשל עמ' 8 ש' 10 ו-13, עמ' 9 ש' 30, עמ' 10 ש' 4), אך גם טענה זו עומדת בסתירה לדברים שנרשמו מפיה ב-1/נ ו-2/נ, לפיהם הייתה ערה והיניקה באותה עת במיטתה את הבת התינוקת.

פרט חשוב נוסף, נוגע לטענה המפורטת בכתב האישום ולפיה רדף הנאשם אחר המתלוננת, בעוד היא נמלטה בשל כך לבית השכנה. טענה זו התבססה על דבריה המפורשים של המתלוננת ב-2/נ שורות 12-14 ולפיהם רדף אחריה הנאשם, הכה אותה והיא ברחה מהבית. בבית המשפט, לעומת זאת, אישרה המתלוננת כי בפועל לא רדף אחריה הנאשם, בוודאי לא על מנת להכותה, אלא רק יצא אחריה לחדר המדרגות וביקש ממנה להיכנס חזרה לדירה, על מנת שהשכנים לא ישמעו את הוויכוח. לטענתה, זאת הייתה כוונתה כאשר מסרה לשוטרים כי הנאשם רדף אחריה (ראו עדותה בעמ' 12 ש' 28 - עמ' 13 ש' 3).

מעבר למכלול סתירות וקשיים אלה, המתייחסים ללב האירוע, נתגלו בעדותה של המתלוננת סתירות נוספות סביב תיאור אירועי אותו לילה. כך למשל, בהודעתה נ/2 ש' 15-16 מסרה המתלוננת כי הבת בת ה-11 ישנה איתה באותו לילה אצל השכנה, ואילו בבית המשפט שללה זאת במפורש וטענה בעמ' 9 ש' 6-21 כי הבת לא ישנה עמה, אלא פגשה אותה בבוקר והביאה לה לבקשתה את מכשיר הטלפון, על מנת שתוכל להתקשר למשטרה. אציין עוד כי אין חולק כי המתלוננת יצרה לראשונה קשר עם המשטרה רק בשעות הבוקר שלמחרת האירוע, ועל כן התבקשה להסביר מדוע לא פנתה למשטרה באופן מיידי. בהודעותיה במשטרה טענה ב-1/נ ש' 12-13 כי: **"אנשים לא רצו להתקשר בשבילי למשטרה כדי שהוא לא יאשים אותם"** וב-2/נ ש' 45-46 טענה כי המתינה לשעות הבוקר משום שהשכנה שאצלה ישנה **"לא רצתה להתקשר מטלפון שלה כי לא רצתה שידברו איתם"**.

גם בנושא זה נחקרה המתלוננת בבית המשפט ומסרה גרסאות סותרות. תחילה מסרה בעמ' 9 ש' 22-31 כי פנתה אל כל השכנים שיצאו מדירותיהם, 3 או 4 במספר, וביקשה מהם טלפון על מנת להתקשר למשטרה, אך הם סירבו, וניסו לשכנע אותה שלא להגיש תלונה. בהמשך, שינתה המתלוננת את גרסתה ומסרה כי למעשה ביקשה רק מהשכנה שבביתה ישנה, אך היא סירבה לאפשר לה להתקשר מדירתה (עמ' 10 ש' 12-17, עמ' 13 ש' 9-15). אקדים ואומר כי השכנה עצמה הכחישה בעדותה בתוקף את הטענה כי סירבה לאפשר למתלוננת להתקשר למשטרה בליל האירוע.

כפי שניתן לראות, אין מדובר בסתירות של מה בכך, אלא בנושאים היורדים לשורשה של המחלוקת ואשר על אף הרושם החיובי הכללי שהותירה המתלוננת בעדותה, אינם מאפשרים ביסוס ממצאים וודאיים על יסוד עדותה, כעדות מרכזית יחידה לחובתו של הנאשם.

לכך יש לצרף את העובדה כי עלה בידי הסנגורית המלומדת להצביע, במהלך חקירתה הנגדית של המתלוננת, על קיומו של הסבר חלופי פוטנציאלי לסערת הנפש שאחזה במתלוננת באותו לילה ולהחלטתה לצאת מהדירה ולא לשוב אליה באותו לילה. במענה לשאלות ב"כ הנאשם, החל מסוף עמ' 11 לפרוטוקול ולאורך עמוד 12, אישרה המתלוננת כי

נבהלה מאד מכך שהנאשם חזר כשידיו ריקות, וסיפר לה כי המונית והטלפון נשדדו. מדובר במקור פרנסת המשפחה כולה והמתלוננת חששה לגורלה ולגורל בני משפחתה. כאמור, היא אף האשימה את הנאשם במה שקרה, שכן סברה כי נשדד לאחר ועל רקע שתייתו לשוכרה וכי אילו היה חוזר הביתה מייד בתום העבודה, לא היה השוד יוצא כלל לפועל. עוד אישרה המתלוננת בעמ' 13 ש' 18-20, כפי שמסרה עוד קודם לכן ב-נ/2, כי כשהנאשם חוזר הביתה שתוי היא נוהגת לצאת מהדירה, כפי שעשתה גם במקרה זה, גם מבלי שננקטים כלפיה מעשים אלימים כלשהם.

ודוק, אין כוונתי לומר כי מדובר בתלונת שווא ולקבוע פוזיטיבית כי המתלוננת עזבה את הדירה מתוך כעס על הנאשם ומתוך חשש לגורל המשפחה עקב קטיעת מקור פרנסתם, אך בעצם קיומו של הסבר חלופי סביר להתנהלותה באותו לילה יש כדי להעצים את הספקות שהתעוררו לנוכח הסתירות שהתגלו בעדותה, כפי שפורט לעיל בהרחבה. אשר על כן, אני סבור כי אין די בעדות המתלוננת כדי להביא להרשעת הנאשם, ובהעדר ראיות תומכות משמעותיות, מתחייב זיכוי של הנאשם, ולו מחמת הספק.

עדות השכנה:

הראיה היחידה שהביאה התביעה לחיזוק גרסת המתלוננת, הייתה עדות השכנה, שבביתה לנה המתלוננת לאחר העימות בינה לבין הנאשם. בעדותה בעמ' 14-16 לפרוטוקול, מסרה השכנה, המתגוררת בקומה שמעל לדירת הנאשם והמתלוננת, כי בסמוך לשעה 1:00 בליל האירוע שמעה רעש ובלגן בחדר המדרגות. בעקבות זאת יצאה מדירתה, והבחינה בשכנים אחרים משוחחים עם המתלוננת ומנסים לשכנע אותה לחזור לביתה, בעוד היא מסרבת. השכנה חזרה לדירתה וניסתה להירדם, אך מאחר והרעשים נמשכו יצאה פעם נוספת, הציעה למתלוננת לישון אצלה והמתלוננת הסכימה. לדבריה, באף אחת מהפעמים שיצאה מהדירה לא ראתה את הנאשם בחדר המדרגות. כשנשאלה לגבי פניית המתלוננת למשטרה מסרה כי המתלוננת כלל לא ביקשה להתקשר בשעות הלילה, אלא רק למחרת בבוקר. כמו כן, הכחישה לחלוטין את הטענה כי סירבה לאפשר למתלוננת להתקשר, טענה כי אין לה כל סיבה לנהוג כך וכי ממילא יכולה הייתה המתלוננת לבקש מהשכנים האחרים להתקשר, ללא כל קושי.

באשר למצבה הנפשי של המתלוננת במהלך האירוע, מסרה השכנה כי המתלוננת נראתה לה שקטה, מכוונסת בעצמה ושקועה במחשבות. מנגד, הוגש לעיוני המזכר ת/8, בו תיעד קצין המשטרה גדליה בש, שיחה טלפונית שניהל עם השכנה ביום 13.11.13, ובו נרשם כי השכנה ראתה את המתלוננת "**כשהיא נסערת ובוכה**". עוד נרשם במזכר כי השכנה אינה רוצה למסור עדות לגבי האירוע משום שאינה רוצה להיות מעורבת ואינה רוצה בעיות. מטבע הדברים נחקרה השכנה לגבי האמור במזכר. בעדותה, היא אישרה כי לא הייתה מעוניינת למסור עדות במשטרה משום שלא רצתה להיות מעורבת בעניינם האישי של בני הזוג, אך טענה כי אינה זוכרת שמסרה טלפונית לשוטר כי המתלוננת הייתה נסערת ובוכה, כשראתה אותה בחדר המדרגות.

כאן המקום לציין כי שיטת הפעולה שננקטה במקרה זה על ידי המשטרה אינה יכולה להתקבל. תיעוד מתומצת של שיחת טלפון אינו יכול לשמש תחליף לגביית הודעה מסודרת, המשקפת באופן מלא את דברי העדים ומאושרת בחתימת ידם. אינני מקל ראש בקשיים העומדים לעיתים בפני המשטרה בכל הנוגע לשיתוף פעולה מצידם של עדים, אך כאשר מדובר בעדות בעל חשיבות, לא ניתן לקבל שיטת עבודה בה נעקף הצורך בגביית עדות, על דרך של רישום מזכר בדבר

תמצית תוכנה של שיחה טלפונית. ניתן וראוי היה לפעול לגביית ההודעה על אף סירובה הראשוני של העדה, וזימונה למתן עדות מטעם התביעה על יסוד המזכר ת/8 בלבד, אף העמיד את ההגנה בפני מצב בלתי ראוי בו עמדתה של העדה לגבי כלל נסיבות האירוע נחשפת לראשונה רק במהלך עדותה בבית המשפט.

מכל מקום, טוב עשתה התביעה משלא ביקשה בסיכומיה להעדיף את הדברים שנרשמו ב-ת/8 על פני עדות השכנה בבית המשפט, ומשכך אין באמור במזכר כדי לחזק את ראיות התביעה. לא זו אף זו, אפילו היה מקום לאמץ העדות לפיה הייתה המתלוננת נסערת ובוכה, הרי בהתחשב בהסבר החלופי למצב נפשי זה, דהיינו כעסה של המתלוננת על הנאשם וחששה מפני אובדן מקור הפרנסה המשפחתי, אין בעדות השכנה חיזוק של ממש לשאלה המרכזית שבמחלוקת, היא שאלת התרחשותם של מעשי התקיפה בתוך הבית, כאשר היו בני הזוג לבדם. מנגד, דברי השכנה לגבי אפשרות הפנייה למשטרה, דווקא פוגעת במהימנות המתלוננת, ואינה מאמתת טענותיה. התוצאה היא כי עדות השכנה אינה תורמת תרומה של ממש לבירור הסוגיות שבמחלוקת, ובוודאי שאין בכוחה כדי לאיין את עוצמת הספקות המתעוררים לנוכח הסתירות שהתגלו בגרסת המתלוננת.

גרסת הנאשם:

דומה כי ניתן היה להסתפק בדברים שנכתבו עד כה, לצד כפירתו העיקשת של הנאשם במיוחס לו, על מנת לקבוע כי יש לזכות את הנאשם מחמת הספק, שהרי גם אם ימצאו קשיים בגרסתו ולא ניתן יהיה לאמצה כלשונה, משלא הוצגה מסכת ראייתית שדי בה כדי לבסס לכאורה את אשמתו מעל לכל ספק סביר, לא יהיה בכך כדי להטות את כפות המאזניים לעבר הרשעה בדין. אף על פי כן, ארחיב מעט בתיאור גרסת הנאשם ואעמוד על הפגמים שנפלו בבדיקת טענותיו במהלך חקירת המשטרה.

כאמור, טען הנאשם לאורך כל הדרך, כבר בפנייתו למוקד 100 בליל האירוע, דרך הגרסה שמסר בחקירתו במשטרה וכלה בעדותו בבית המשפט, כי מוקדם יותר באותו לילה, בסמוך להגעתו לביתו, נשדדה ממנו המונית בה נהג ונלקחו ממנו מכשיר הטלפון שלו וצרור המפתחות ששימש אותו. ב"כ המאשימה הצביעה בכישרון רב על סתירות שהתגלו בגרסאותיו של הנאשם בהקשר זה ועל פרטים כבושים שמסר לראשונה רק בבית המשפט, וביקשה על יסוד נתונים אלה לפגוע במהימנות גרסת הנאשם, אך כפי שכבר הבהרתי, אפילו היה מקום לדחות מכל וכל את גרסת הנאשם בנוגע לאירועים שקדמו לאותו מפגש לילי עם המתלוננת, לא היה בכך כדי לשנות את ההכרח לזכותו, בהעדר תשתית ראייתית מספקת לביסוס מעשי העבירה המיוחסים לו.

יתרה מכך, לנוכח המחדלים שנמצאו בחקירת המשטרה, אני סבור כי אין להסיק מסקנות נחרצות לחובת הנאשם בגין הקשיים עליהם הצביעה התובעת. מחדלים אלה באו לידי ביטוי בכך שגרסת הנאשם לא נבדקה באופן מלא, בכך שבשום שלב לא עומת הנאשם עם ממצאי הבדיקה החלקית שבוצעה, ובכך שמעבר לגביית הודעתו הראשונית ת/1 בבוקרו של יום האירוע, לא נעשה כל מאמץ לדלות ממנו פרטים נוספים על שהתרחש ולבדקם. אפרט השתלשלות החקירה ואבהיר מסקנותיי אלה.

הדיסק ת/9 שהוגש לתיק בית המשפט מכיל את הקלטת שיחת הטלפון בה דיווח הנאשם למוקד 100 של המשטרה בליל האירוע על גניבת רכשו. מדו"ח הפעולה ת/4 ניתן ללמוד כי שיחת הטלפון התקבלה בשעה 00:52. מההקלטה עולה כי הנאשם שוחח עם המוקדנית כדקה וחצי, ולאחר מכן הוא התבקש על ידה להמתין על הקו. בהמשך נשמעת שיחה בין המוקדנית לבין שוטרת אחרת, שמשכה כדקה אחת, בה מדווחת המוקדנית לשוטרת על מה שמעיה מהנאשם. בתום חלק זה של השיחה, פונה המוקדנית חזרה לנאשם, אך הוא כבר אינו נמצא על הקו ואינו משיב לה. מבחינת תוכן השיחה, פותח הנאשם בכך שהוא מזדהה בשמו ומוסר כי קבוצה של "אנשים" (ולא "נערים", כפי שנכתב בטעות ב-ת/4), גנבו לו את האוטו ואת המפתחות, כעשר דקות קודם לכן, ברחוב דגניה 6. כשנשאל האם עשו לו משהו, משיב הנאשם: "**לא, לא, בסדר, אני ברחתי**" (מונה 00:33 בשיחה המוקלטת). עוד מסר הנאשם, במענה לשאלות המוקדנית, את סוג הרכב שנגנב, וכשנשאל לצבע הרכב השיב "**אדום**", אך תיקן מיד לאחר מכן ואמר "**לבן**".

כאן המקום לציין כי עד כמה שניתן להתרשם מהשיחה הקצרה, בה מיעט הנאשם לדבר ולמסור אינפורמציה בצורה שוטפת, לא ניתן לזהות בקולו סערת רגשות כלשהי. ההפך הוא הנכון, הנאשם מותיר רושם רגוע ושלו למדי. ניתן כמובן לטעון כי מצב דברים זה אינו עולה בקנה אחד עם טענת הנאשם לפיה חווה זמן קצר קודם לכן אירוע של שוד אלים, אך דומני כי באותה מידה ניתן לטעון כי הדברים אינם משתלבים גם בגרסת המתלוננת לפיה היה הנאשם נסער ועצבני ומייד בתום שיחת הטלפון תקף אותה ללא כל סיבה נראית לעין. בעדותו בבית המשפט הסביר הנאשם כי הוא אדם רגוע וכי קולו אינו מבטא לעיתים את הלחץ הפנימי שהוא חש, אך בין אם יתקבל הסבר זה ובין אם לאו, אין באופן התבטאותו בשיחה המוקלטת כדי להשליך באופן ממשי על המצב הראיתי.

מכל מקום, במקביל לאירועים אלה, התקבל במשטרה מידע מאדם בשם "אושר", בדבר אדם שיכור שנהג ברכב, עלה על אי תנועה והתהפך. בעקבות זאת, כמפורט בדו"ח הפעולה ת/3, הגיעה ניידת למקום ומצאה את רכבו של הנאשם. השוטרים שמצאו את הרכב התרשמו כי הרכב הגיע מצפון לדרום ואיבד שליטה, ככל הנראה במסגרת תאונה עצמית. לשוטרים אלה הצטרפה בהמשך גם השוטרת שירן נעאמנה, אשר נשלחה תחילה לעבר בית הנאשם, בעקבות פנייתו הטלפונית למשטרה, אך לאחר שלא איתרה את הנאשם, הגיעה אף היא למקום איתור הרכב. מהפרטים שמסרה בדו"ח הפעולה ת/4 עולה כי הרכב היה פתוח, כי חוטים נראו יוצאים מאזור "הדשבורד" וכי חלון הנהג היה מנופץ. עוד מצוין בדו"ח כי בשל סימני צמיגים על גבי הכביש, נראה כי נהג הרכב איבד שליטה ועלה על אי תנועה.

בכך הסתיים למעשה הטיפול המשטרתי בשעות הלילה, והוא התחדש רק עם פנייתה של המתלוננת למשטרה, בטענה כי הנאשם תקף אותה. בעקבות זאת, כמתואר בדו"ח הפעולה ת/2, הגיע השוטר יהודה להט לבית המשפחה, בשעה 7:20 לערך, ומצא את הנאשם ישן על הספה בסלון, כשריח אלכוהול נודף ממנו. הנאשם הכחיש את המיוחס לו, שב וסיפר על מקרה השוד בו נלקחו רכבו ומכשיר הטלפון שלו ומסר כי היה עצבני ולכן שתה וויסקי לאחר שחזר הביתה והתקשר למשטרה. הנאשם עוכב על ידי השוטרים, ובדרך לתחנה חלפה הניידת באזור צומת דגניה והנאשם זיהה את רכבו עומד בשדה.

לאחר הגעתו לתחנת המשטרה, נחקר הנאשם, בשעה 9:29, על ידי החוקרת ויקטורי לוייבה, כמפורט בהודעתו ת/1. הנאשם הכחיש שתקף את המתלוננת וחזר על עמדתו לפיה נשדד עובר להגעתו הביתה. לדבריו, נלקחו ממנו המפתחות באירוע השוד ועל כן דפק על דלת הדירה, והמתלוננת היא שפתחה את הדלת. לאחר שראתה אותו, שמעה מה קרה

התרשמה ממצבו ומהתנהגותו העצבנית, נכנסה גם היא ללחץ, החלה לצעוק, הטיחה בו כי הוא שתוי וכי אינה מוכנה להיות איתו כך, יצאה מהבית וסירבה להיכנס חזרה. לדבריו, לא שתה בטרם הגיע הביתה, ורק לאחר שהמתלוננת סירבה לחזור התיישב בסלון ושתה שתי כוסות וויסקי על מנת להרגיע את עצביו. באשר לשוד, מסר כי מישהו תפס אותו בגרון ולקח ממנו את הטלפון ואת הרכב. כמו כן הציג בפני החוקרת שריטה באורך 4 ס"מ על צווארו. הוא תיאר את השודד כאדם גדול, לבן, בעל שיער שחור, שלבש ג'ינס וחולצה שחורה, וטען שהיה לבד. עוד תיאר את האירוע עצמו ומסר כי ישב ברכבו ברמזור, כשניגש אליו השודד רגלית ושאל אותו דבר מה. הנאשם הוריד את החלון והשודד שלח ידיו פנימה.

בעדותו בבית המשפט חזר הנאשם על טענת השוד, אך מסר תיאור שונה במקצת והוסיף פרטים שלא נרשמו מפיו בהודעה ת/1. לדבריו, עצר ברמזור האדום, ורכב אחר נעצר מאחוריו. בחלוף מספר שניות הבחין באדם כלשהו דופק על חלוננו ושואל איך להגיע לאזור התעשייה החדש. הנאשם הוריד את החלון ומייד הניח אותו אדם סכין על צווארו, והורה לו לרדת מהרכב, שאם לא כן ישחט אותו. לדבריו, הצמדת הסכין היא שגרמה לשריטה ולצלקת שנתרה על גבי צווארו. הנאשם מיהר לרדת מהרכב, ומאחר שגם הרכב שעמד מאחוריו עזב את המקום במהירות, הסיק הנאשם כי מדובר היה בחבורה וכי השודד שנטל ממנו את הרכב ירד קודם לכן מאותו רכב.

הנאשם מיהר להגיע לביתו, דפק על הדלת ובמענה לשאלות המתלוננת סיפר לה מה קרה. המתלוננת החלה להטיח בו האשמות והוא פנה אל מכשיר הטלפון והתקשר למשטרה. במהלך השיחה עם מוקד המשטרה התבקש להמתין על הקו, אך בשלב זה שמע את אשתו, שיצאה קודם לכן מהדירה עם הבת הקטנה, צועקת בחדר המדרגות. הנאשם נאלץ לנתק את השיחה על מנת לברר מה פשר צעקותיה של אשתו. הוא סבר כי המתלוננת דואגת לו בשל מה שחווה באותו לילה וכי נבהלה ממצבו, אך הסתבר לו כי היא מסרבת לחזור, ולאחר ששתה וויסקי בעת שהמתין לה בסלון, נרדם עד להגעת השוטרים בבוקר למחרת.

מטבע הדברים התבקש הנאשם להסביר במהלך חקירתו הנגדית מדוע לא הזכיר את נושא הסכין ואת האיומים באמצעותו בהודעתו ת/1. הוא טען כי מסר את כל הפרטים לחוקרת, אך היא אמרה לו שעליו להגיש בעניין זה תלונה נפרדת. את הפער בין ההקלטה ת/9, שם דיבר על מספר אנשים ששדדו אותו, לבין השודד הבודד ב-ת/1 הסביר על רקע העובדה כי בפועל בוצע השוד על ידי אדם אחד בלבד, אך בשל התנהלות נוסעי הרכב הנוסף, הסיק כי פעלו בחבורה ועל כן דיווח כך טלפונית למשטרה. עוד נשאל מדוע מסר למשטרה בשיחת הטלפון שהוא ברח מבלי שהשודדים "עשו לו משהו", והסביר כי העיקר מבחינתו היה שהצליח להימלט מהמקום, ואותה שריטה מדממת לא עמדה אז בראש מעייניו. את הטענה כי הרכב עבר בסך הכול תאונת דרכים עצמית, וכלל לא נשדד, דחה הנאשם בעדותו וטען כי כשהובא למקום בבוקר שלמחרת, בדרך לתחנת המשטרה, הבחין בכך שמהרכב נגנב רכוש לרבות די.וי.די ומסך טלוויזיה שהיו מותקנים בו.

פערים ותמיהות אלה בגרסת הנאשם, אכן עשויים בנסיבות רגילות לפגום באופן ממשי במהימנותו ולהביא לדחיית גרסתו הכוללת כבלתי אמינה. מדובר בשורה של נושאים מהותיים, בהם כבש לכאורה הנאשם חלקים מרכזיים מגרסתו, ומסר בדיעבד הסברים אפשריים, אך דחוקים למדי. ואולם, במקרה שלפני, דומה כי בטרם יופנו הטענות כלפי הנאשם, יש להפנות כלפי צוות החקירה, אשר לא טרח למצות את בדיקת גרסתו ואף לא עימת את הנאשם עם ממצאי הבדיקות

שנערכו ועם הסתירות, ככל שהן קיימות, בין דבריו למוקדנית לבין הודעתו ת/1.

כפי שניתן להבין, הנחת העבודה שהתקבלה באותו לילה, ואשר הייתה מבוססת אך ורק על התרשמותם הראשונית של השוטרים שמצאו את רכבו של הנאשם, הייתה כי הרכב עבר תאונה עצמית וכלל לא נשדד. חיזוק להנחת עבודה זו מצאה החוקרת לוייבה, בשיחת טלפון שקיימה עם מודיע בשם "ע.", אשר מסר כי ראה בחור ממוצא אתיופי מבצע תאונה עצמית ובורח מהמקום לבדו, כמפורט במזכר ת/5.

דומה כי ככל שמדובר בהנחת עבודה, הרי לנוכח המתואר בדו"חות הפעולה ולנוכח תוכן השיחה עם המודיע, לא ניתן לבוא לצוות החקירה בטרוניה כלשהי. התמונה הלכאורית שהצטיירה בפניהם הייתה כזו אשר הצדיקה את הסברה כי הנאשם אינו מתאר הדברים כהווייתם. אלא שהנחת עבודה אינה יכולה לשמש כחלופה לחקירה ולאיסוף מכלול הראיות הרלבנטיות. לא ניתן לקבל מצב בו בשל אותה הנחה, גרסת הנאשם כלל אינה נבדקת וטענותיו אינן נבחנות ברצינות. לא זו אף זו, לא ניתן לקבל מצב בו הנאשם כלל אינו מעומת עם אותה הנחת עבודה ועם התשתית הראייתית העומדת בבסיסה, ובשל כך מעומת הוא לראשונה עם הממצאים ועם הקשיים שעלו מהודעתו רק במהלך חקירתו בבית המשפט.

בפועל, עולה מעדותה של החוקרת לוייבה בעמ' 18-20 לפרוטוקול, כי לאחר שעיינה בדו"חות הפעולה של השוטרים שאיתרו את הרכב, הגיעה לכדי מסקנה כי הרכב עבר תאונה עצמית, ולכן לא המשיכה בחקירת תלונת הנאשם לגבי השוד. על יסוד אותה הנחה גם לא גבתה הודעה מאותו מודיע בשם "עופר" (או "אושר" כמפורט ב-ת/3), והסתפקה בתייעוד תוכן השיחה במזכר, אשר בהקשר הנוכחי אינו יכול לשמש לביסוס אמיתות האמור בו. על יסוד אותה הנחה גם ביטלה את תלונת הנאשם לגבי החתך שנגרם לו בצווארו, והניחה כי זו נגרמה לו במהלך אותה תאונה, כפי שעולה בבירור מהמזכר ת/7. עוד טענה כי לא היה מבחינתה צורך להוסיף ולחקור, מרגע שדיווח הועבר לבוחן תנועה, אך לדבריה לא היא זו שאמורה הייתה לדווח לבוחן, ובפועל לא הובאה כל אינדיקציה לכך שדיווח כזה הועבר בכלל.

דבריה אלה של החוקרת מגלים כי למעשה הקדימה במקרה זה המשטרה מסקנה סופית לחקירה. בעוד סדר הדברים הנכון, לאחר גיבוש הנחת עבודה, הוא ללא ספק ביצוע פעולות חקירה, המאמתות או מפריכות את אותה הנחה, הרי במקרה זה הפכה ההנחה לעובדה מוגמרת, מבלי שנבדקה לעומק ומבלי שנבחנו טענותיו של הנאשם כלל ועיקר. גם עדותו של קצין החקירות גדי בש, אשר היה ממונה על החקירה הנוכחית, לא הבהירה מדוע פעל כך צוות החקירה. הוא העיד כי השאלה האם מדובר בשוד או בתאונה עצמית אינה נתונה לשיקול דעתו של הסייר בשטח, וכי ההחלטה מתקבלת על ידי הקצין התורן על יסוד דיווחי השוטרים. בפועל, לא ניתן מענה לשאלה מי מקציני התחנה, אם בכלל, קיבל את ההחלטה להימנע מהמשך חקירת גרסתו של הנאשם, ומהחומר שבפני נדמה כי החוקרת לוייבה עצמה היא שגיבשה את הנחת העבודה הנ"ל ופעלה על פיה.

כאן המקום להבהיר כי באמצעות נקיטה בפעולות חקירה פשוטות ובסיסיות ביותר ניתן היה לעמוד בוודאות על מהימנות גרסת הנאשם. כך למשל, ניתן היה לבדוק האם צרור המפתחות שלו אכן נמצא ברשותו, או שמא נגנב ממנו כטענתו. כזכור, טען הנאשם כי דפק על הדלת וכי המתלוננת פתחה לו, ואילו המתלוננת טענה כי פתח את דלת הבית באמצעות המפתחות שברשותו ונכנס לבדו. איתור צרור המפתחות של הנאשם בביתו, בחיפוש קצרצר או באמצעות שיחת טלפון ובקשה מהמתלוננת, היה יכול לאשש את הנחת העבודה, או אולי להפריכה. אזכיר כי בעת שעוכב הנאשם בביתו,

כמפורט ב-ת/2, לא נתפסו ברשותו המפתחות, אלא רק סכום כסף במזומן וכרטיס אשראי. לחלופין, ניתן היה לבצע איכון למכשיר הטלפון שלו, אשר אף הוא נגנב לטענתו במהלך השוד. הימנעות המשטרה מביצוע פעולות פשוטות אלה מעידה על כך שהחוקרים "ננעלו" מראש על הנחת העבודה לפיה מדובר היה בתאונה עצמית, ולא היו נכונים כלל לבדוק כל אפשרות אחרת, על אף שבמאמר מוסגר ראוי להזכיר כי עצם האפשרות שהרכב עבר תאונה עצמית אינה שוללת מיני ובי את האפשרות כי מוקדם יותר נשדד הרכב וכי השודד הוא שביצע את התאונה.

דומה כי ההנחה הייתה כה מושרשת בתפיסתה של החוקרת, עד שכלל לא טרחה אפילו לעמת את הנאשם עם התמונה המצטיירת מדו"חות הפעולה, ובשום שלב במהלך החקירה ת/1 לא התבקש הנאשם להתייחס לאפשרות כי היה מעורב בתאונת דרכים עצמית וכי סיפור השוד נועד כל כולו על מנת לחפות על תאונה שביצע, אולי אף על רקע שתייה לשוכרה. הנה כי כן, לא ניתנה לנאשם ולו ההזדמנות הבסיסית ביותר להתעמת עם אותה הנחת עבודה או עם הקשיים, אשר לדעת חוקרי המשטרה, נובעים מגרסתו. יתכן כי החוקרת סברה כי מדובר בחקירה ראשונית וכי בהמשך יחקר הנאשם פעם נוספת ויעומת עם הראיות שהצטברו, אך בפועל, על אף שהמתלוננת מסרה עדות נוספת בשעות הצהריים של אותו יום, לא נחקר הנאשם בשנית, וזולת הודעתו היחידה ת/1, לא נגבתה ממנו גרסה מפורטת, עד למועד בו מסר עדותו בבית המשפט. בנסיבות אלה קשה לבוא בטענות לנאשם, על כך שחלק מהפרטים שמסר נדמים היום כבושים.

למען הסר ספק אבהיר פעם נוספת כי הנחת העבודה שהנחתה את החוקרת הייתה סבירה וכי אילו הייתי נדרש להכריע על סמך הראיות שהובאו מה סביר שאירע, הייתי מניח כי הנאשם אכן ביצע תאונה עצמית וכי ניסה להסוות זאת באמצעות התלונה שהגיש. אלא שחקירת משטרה, אשר אמורה לשמש בסיס איתן להגשת כתב אישום בהליך פלילי, אינה יכולה להסתפק באיסוף ראשוני של מידע המצביע ברמה כזו או אחרת של סבירות על תרחיש מסוים. על המשטרה לבצע פעולות חקירה מקיפות לבירור ולביסוס האמת העובדתית, מעל לכל ספק סביר, בין אם אמת זו מפלילה את הנאשם או מעידה על חפותו. במקרה שלפני לא עשתה זו המשטרה ואין לגלגל את מחדליה אל כתפיו של הנאשם, אשר גם אם הותיר בדבריו סימני שאלה ממשיים, זכאי הוא ליהנות מהספק הסביר שנותר בנוגע לאשמתו.

דומני כי במקרה הנוכחי, כל ניסיון להפריד בין האירועים בין בני הזוג בבית המשפחה לבין ההתרחשות שקדמה לה, יהיה מלאכותי בלבד, ועל כן מחדלי החקירה והעדר הממצאים הוודאיים בנוגע לטענת השוד פוגעים אף הם בתשתית הראייתית שהונחה כנגד הנאשם, ומצטרפים לקושי שכבר הובהר לבסס קביעה פסקנית לחובת הנאשם על יסוד עדות המתלוננת לבדה. מדובר הרי, בסופו של יום, בפרשה אחת מיני רבות, בה ניצבות זו מול זו גרסת הנאשם וגרסת המתלוננת, מבלי שהובאו ראיות משמעותיות נוספות שבכוחן לחזק אחת הגרסאות. במצב דברים מעין זה היה על המשטרה לעשות כל שלאל ידה על מנת לבצע פעולות חקירה אשר יאששו או יפריכו את מי מגרסאות הצדדים, ומשלא עשתה כן והספק הסביר לא הוסר, יש לזכות את הנאשם.

לאור כל האמור לעיל, אני מזכה את הנאשם מהעבירה המיוחסת לו בכתב האישום ומורה כי ישוחרר לאלתר ממעצרו, בכפוף לקיומם של צווי מעצר נגדו במסגרת הליכים אחרים.

ניתנה היום, ג' ניסן תשע"ד, 03 אפריל 2014, במעמד הצדדים